

VINKKEJÄ ARVIOINNIN TOTEUTTAMISEEN ESIOPETUKSESSA JA ALKUOPETUSLUOKILLA

ESIOPETUSVUOSI

Arviointi on kiinteä osa esiopetusta. Arvioinnilla on esiopetuksessa kaksi tehtävää, sen avulla suunnitellaan ja kehitetään opetusta sekä tuetaan kunkin lapsen hyvinvointia, kasvua ja oppimista. Pedagoginen arviointi sisältää

- lapsen pedagogisten tarpeiden tunnistamisen
- toiminnan suunnittelun ja tavoitteiden asettamisen ja
- arvioinnin ja kehittämisen.

Arviointi on havainnoinnin, dokumentoinnin, arviointipäätelmien ja palautteen muodostama kokonaisuus, johon osallistuvat opettajien lisäksi muu esiopetuksen henkilöstö sekä lapset ja huoltajat. Esiopetuksessa kehitetään lasten edellytyksiä itsearviointiin. Lapsia rohkaistaan kuvaamaan, mistä he esiopetuksessa pitävät, missä he ovat omasta mielestään onnistuneet ja mitä he haluaisivat opetella jatkossa. [kuopion-kaupungin-esiopetuksen-opetussuunnitelma 2023 pdf.pdf](#)

Kuopiossa on käytössä esiopetuksen Kellomalli, joka jäsentää ja selkeyttää esiopetusvuoden suunnittelua. Kellomallin rakenne auttaa ja helpottaa lapsen oppimisvalmiuksien sekä kasvun ja oppimisen tuen tarpeen havainnointia ja arviointia. Tuen suunnittelun ja toteutuksen välineet sisältyvät Kellomalliin. Nivelvaiheen monialainen yhteistyö esiopetusvuoden aikana on kirjattu kuukausittain Kellomalliin. [Intra - Vaka kellomalli.pdf - Uusimmat \(sharepoint.com\)](#)

ALKUOPETUS

Perusopetuslain ja -asetuksen mukaan perusopetuksen oppilaan arvioinnilla on kaksi toisiaan tukevaa tehtävää. Arvioinnin tehtävänä on

- ohjata ja kannustaa opiskelua sekä kehittää oppilaiden itsearvioinnin taitoja (formatiivinen arviointi).
- määrittää, missä määrin oppilas on saavuttanut oppiaineille asetetut tavoitteet (summatiivinen arviointi).

Perusopetuksessa arviointi kohdistuu oppimiseen, osaamiseen, työskentelyyn ja käyttäytymiseen. Opiskelun ohjaaminen ja kannustaminen sekä itsearvioinnin taitojen kehittäminen toteutuvat formatiivisen arvioinnin avulla. Summatiivisesti arvioidaan sitä, miten oppilas on saavuttanut eri oppiaineille asetetut tavoitteet.

Arvioinnin tehtävien toteuttamisessa tulee noudattaa arvioinnin yleisiä periaatteita. Kouluissa tulee olla yhtenäiset arvioinnin periaatteet ja käytänteet, jotka ilmenevät koulun arviointikulttuurissa. Opetuksen järjestäjä seuraa arvioinnin periaatteiden toteutumista kouluissa ja tukee yhtenäisen arviointikulttuurin kehittymistä. [Kuopion kaupungin perusopetuksen opetussuunnitelma 2016 - ePerusteet \(opintopolku.fi\)](#)

ESIMERKKI 1.–2. LUOKKIEN ARVIOINNIN VUODESTA

1.LUOKKA

MILLOIN?	MITÄ?	MITEN?	KUKA?
ELO-SYYSKUU	Alkukartoitus matematiikka min.: lukumäärän säilyvyys, lukukäsite, lukujonotaidot, lukumäärän hahmottaminen ilman laskemista, hajotelmat	Arvioinnin järjestäminen leikissä ja oppimisessa havainnoiden tarvittaessa kartoitusmenetelminä esim. Mavalka 3 VaNe –materiaalin arviointiosuus LukiMat – materiaalin arviointiosuus hajotelmakoe	ela/lo
ELO-SYYSKUU	Alkukartoitus lukeminen ja kirjoittaminen min.: kirjain- ja äännetuntemus, 20 alkuääne/loppuääne, tavutus, nopea nimeäminen, luku- ja kirjoitustaidon kehitysvaihe, lukutaitoisilta lukemisen sujuvuus	Arvioinnin järjestäminen leikissä ja oppimisessa havainnoiden tarvittaessa kartoitusmenetelminä esim. Venny –kartoitus Armi – materiaalin ”Kari kertoo” –teksti Kielireppu	ela/lo
SYYS-LOKAKUU	edistymisen seuranta ja tavoitteet syyslukukaudelle	oppimiskeskustelulomake, Oma oppimispolkuvihko, oppimissuunnitelmat	ryhmän opetusvastaava aikuinen/hooltajat/lapsi
MARRAS-TAMMIKUU	edistymisen seuranta ja tavoitteet kevätlukukaudelle (väliarviointi), laaja-alaiset taidot	Oma oppimispolkuvihko, Kuopion kaupungin oppimiskeskustelukäytänne, oppimissuunnitelma/hojks	ryhmän opetusvastaava aikuinen/hooltajat/lapsi
KOKO SYYS-LUKUKAUSI	oppimisen seuranta	havainnoinnit, itse- ja vertaisarviointi, portfoliot	ryhmän aikuiset lapsi itse ryhmän muut lapset
HELMI-MAALISKUU	edistymisen seuranta	Oma oppimispolkuvihko	ryhmän opetusvastaava aikuinen/hooltajat/lapsi
HUHTIKUU	kartoitus matematiikan taidoissa edistymisessä: matematiikan keskeinen oppiaines omien tavoitteiden mukaisesti arviointiosuus	Arvioinnin järjestäminen leikissä ja oppimisessa havainnoiden tarvittaessa kartoitusmenetelminä esim. VaNe –materiaalin arviointiosuus LukiMat – materiaalin hajotelmakoe	ela/lo
HUHTIKUU	kartoitus lukemisen ja kirjoittamisen taidoissa edistymisessä: lususujuvuus yksilöllisesti, luetun ymmärtäminen, ryhmäsanelu	Arvioinnin järjestäminen leikissä ja oppimisessa havainnoiden tarvittaessa kartoitusmenetelminä esim. sana/lausesanelu Armi – materiaalin ”Kari kertoo” –teksti	ela/lo
HUHTI-TOUKOKUU	edistymisen seuranta kaikissa oppimiskokonaisuuksissa ja oppimaan oppimisen taidoissa (lukuvuosiarviointi)	Oppimissuunnitelma/hojks 1.luokan LUKUVUOSITODISTUS	ryhmän opetusvastaava aikuinen/hooltajat/lapsi
KOKO KEVÄTLUKU-KAUSI	oppimisen seuranta	havainnoinnit, itse- ja vertaisarviointi, portfoliot Allu, junnaukokeet, hajotelmakokeet, luetun ymmärtämisen tehtäviä, sana- ja lausesaneluita, vapaan kirjoituksen tehtäviä, lususujuvuus	ryhmän aikuiset lapsi itse ryhmän muut lapset

2.LUOKKA

MILLOIN?	MITÄ?	MITEN?	KUKA?
ELO-SYYSKUU	Alkukartoitus matematiikka min.: lukukäsite, yhteen- ja vähennyslaskut, mittaaminen	Arvioinnin järjestäminen leikissä ja oppimisessa havainnoiden tarvittaessa kartoitusmenetelminä esim. Mavalka VaNe –materiaalin arviointiosuus LukiMat – materiaalin arviointiosuus helminauha junauskoe 0–20	ela/lo
ELO- SYYSKUU	Alkukartoitus lukeminen ja kirjoittaminen min.: lukemisen sujuvuus, kirjoitustaito	Arvioinnin järjestäminen leikissä ja oppimisessa havainnoiden tarvittaessa kartoitusmenetelminä esim. Armi –materiaalin ”Kari kertoo” –teksti sana/lausesanelut	ela/lo
SYYS- LOKAKUU	edistymisen seuranta ja tavoitteet syyslukukaudelle	oppimiskeskustelulomake, Oma oppimispolkuvihko, oppimissuunnitelma/hojks	ryhmän opetusvastaava aikuinen/huoltajat/lapsi
MARRAS-TAMMIKUU	edistymisen seuranta ja tavoitteet kevätlukukaudelle (väliarviointi), laaja-alaiset taidot	Oma oppimispolkuvihko, oppimissuunnitelma/hojks, Kuopion kaupungin oppimiskeskustelukäytänne	ryhmän opetusvastaava aikuinen/huoltajat/lapsi
KOKO SYYS-LUKUKAUSI	oppimisen seuranta	havainnoinnit, itse- ja vertaisarviointi, portfoliot	ryhmän aikuiset lapsi itse ryhmän muut lapset
HELMI-MAALISKUU	edistymisen seuranta	Oma oppimispolkuvihko	ryhmän opetusvastaava aikuinen/huoltajat/lapsi
HUHTIKUU	kartoitus matematiikan taidoissa edistymisessä: matematiikan keskeinen oppiaines omien tavoitteiden mukaisesti	Arvioinnin järjestäminen leikissä ja oppimisessa havainnoiden tarvittaessa kartoitusmenetelminä esim. VaNe –materiaalin arviointiosuus junauskoe 0–20	ela/lo
HUHTIKUU	kartoitus lukemisen ja kirjoittamisen taidoissa edistymisessä: lukusujuvuus yksilöllisesti, luetun ymmärtäminen, ryhmäsanelu	Arvioinnin järjestäminen leikissä ja oppimisessa havainnoiden tarvittaessa kartoitusmenetelminä esim. sanelu Armi –materiaalin ”Kari kertoo” –teksti	ela/lo
HUHTI-TOUKOKUU	edistymisen seuranta kaikissa oppimiskokonaisuuksissa ja oppimaan oppimisen taidoissa (lukuvuosiarviointi, siirtymine n 3. luokalle)	Oma oppimispolkuvihko, oppimissuunnitelma/hojks 2.luokan LUKUVUOSITODISTUS	ryhmän opetusvastaava aikuinen/huoltajat/lapsi
KOKO KEVÄLUKUKAUSI	oppimisen seuranta	havainnoinnit, itse- ja vertaisarviointi, portfoliot Allu, junauskokeet, hajotelmakokeet, luetun ymmärtämisen tehtäviä, sana- ja lausesaneluita, vapaan kirjoituksen tehtäviä, lukusujuvuus	ryhmän aikuiset lapsi itse ryhmän muut lapset

ARVIOINNIN TUEKSI ESIMERKKEJÄ HAVAINNOINTI- JA KARTOITUSMENETELMISTÄ

- Kuopion erityisopettajille kohdennettujen sivustojen arviointimenetelmäateriaali
- Matematiikan arvioinnissa ja opetuksessa voidaan käyttää perustana Kuopion mallia matematiikan valmiuksien seurannassa ja tukemisessa esi- ja alkuopetuksessa
- Mavalka
- VaNe –materiaalin arviointiosuudet
- Matikkaluotsi
- Heureka
- hajotelmakoe
- LukiMat –materiaali
- AbacoMath
- Näppituntuma
- junnauskoe 0–20
- Boehmin peruskäsitetesti
- lukukäsitetesti (Aunio)
- Trageton –tuotosten arviointi
- Armi –testipaketti
- Scribeon lausesanelu
- Kielipeda -materiaali
- Eskarin arki –havainnointimateriaali